

DÉLSOMOGY

Megjelenik Szigetvárott hetenkint egyszer: Vasárnap.

Előfizetési árak:
Egész évre . 8 korona. — Félévre . 4 korona.
Negyedévre . 2 korona 50 fill.
— Egyes példány ára 20 fillér. —

Dr. Kriszt Béla
főszerkesztő.
Bárvárh Gyula
felelős szerkesztő.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Igmándy-utca 60. szám.

Kéziratot vissza nem adunk.
Nyílt-tér garmond sora 40 fill.

Osztályok tanterem nélkül.

A napokban jelent meg a kultusz-miniszternek egy rendelete, mely a népnevelés fejlesztését célozza. Utasítja ebben a miniszter a tanfelügyelőket és tanfelügyelői kirendeltségeket, hogy a tanítót működésében minden tekintet-ellenőrizték s legszigorubban megköveteli, hogy a tanítás sikere érdekében a szorgalmi idő a legteljesebb mértékben kihasználtsék. Utasítja e végből a tanfelügyelőket, hogy főleg a felekezeti iskoláknál hassanak oda, hogy oly ünnepeken, előadást melyeken a vallási érzület megsértése nélkül, tartani lehet, szünet ne legyen s hogy az eddig hetenkint egyszer csütörtökön, kiadott egész napi szünet ezután két délután legyen. Jelszó tehát: *a tanítási idő minden perczenek kihasználása.*

Ez a rendelet jó alkalom arra, hogy nyilvánosságra hozzuk azt a vizsás állapotot, mely nálunk az elemi iskolánál e sorok írásakor még fenn áll. Arról hallunk panaszkodni ugyanis,

hogy a helybeli elemi iskola II. és III. fű osztálya naponta csak fél nap jár iskolába, egyik osztály délelőtt, másik délután, mivel nincs annyi tanterem, hogy mindegyik osztálynak jutna.

Azt hiszük nem kell bővebben fejtegetnünk ennek az állapotnak hátrányait és tarthatatlanságát. Ellentétben áll ez a törvényben kimondott általános iskola kötelezettségi elvvel, a miniszternek fönnebb említett rendeletével s végzetes lehet egész nemzedék értelmi fejlődésére. Közismert dolog, hogy nálunk az elemi iskola osztályai zsúfoltak s ezért, mint mult számunkban is jeleztük, a zsidó gyerekeket, a kiknek módjukban áll saját felekezeti iskolájukba járni, már nem is lehetett fölvenni. Természetes, hogy a tanító az ilyen fölötté népes iskolával eredményt elérni nem tud, mert nincs ideje tanítványával foglalkozni. — Tessék most csak elgondolni, hogy mi eredménye lesz a tanításnak e két osztályban, ha a tanulók fölös számához a felére leszállított tanidő járul.

Meg kell tehát érteni a szülők aggo-

dalmát és panaszát s az illető köröknek e vizsás állapot gyors megszüntetését kell eszközölni.

Tudtuunkkal a polgári iskolát 7 osztály számára építették s mivel még csak 4 osztály áll fön, ott tehát kell üres tanteremnek lenni. Ugy emlékezünk, hogy tavaly is volt ott elhelyezve az elemi iskola pár osztálya, nem állhat tehát annak utjában semmi, hogy az idén is ugy legyen. Biztosra vesszük, hogy a polgári iskola igazgatója a legteljesebb mértékben rajta lesz, hogy helyet adhasson a tanterem nélküli osztályoknak, mert mint igazi tanfériunak szivén kell viselnie a népnevelés érdekeit.

Felhivjuk tehát az elemi iskola gondnokságát, hogy a lehető legsürgősebben keresse meg a tanfelügyelőt ennek a káros és vizsás állapotnak megszüntetése végett s kövessen el mindent, hogy e panasz azonnal orvosoltassék, mert nemzedékek műveltségéről van szó s az elröppen. időt visszahozni nem lehet.

Új élet.

Már nem vagyok a szerelemnek
Pazarló, gögös Krözusa,
Témaért már a multba járok,
Vagyok már szöke, barna lányok
Emléketeknek koldusa. . .

Fakó kedélylyel, néma szívvél
A régi utcák sorfalán
Botorkálok alamizsnáért,
Hogy a közöny, mit sorsom rám mért: —
Fel enged lelkemről talán. . .

A verses könyvem eszöndes éjszakán
Csak olvasom, csak forgatom. . .
Sorok, mi pengve pendülök,
Rímek, mi csengve csendülök: —
Míntha nem is én irtam volna tán
Megannyi édes, lázas éjszakán!

Ráskai Ferencz.

Helycsere.

Hogy az élet néha felcsap négyesrendezőnek és olyan „quadrille“-okat rendez, hogy ember legyen a talpán, ki azokhoz csak hasonlót is tudna produkálni bármely legelíttebb szállában is: — arról szóljon ez a mese.

Az egyetem ódon falai közé néha beszkokott költözködni az Amor-éra is egy idő óta. Ez az idő pedig — ki ne találná el? — ottan kezdődik, amikor a filozoptrinának megadták a létjogosultságot.

Ilyen volt Kázmér, a piarista-növendék is, kit a sors ironiája odaesapott G. Alma mellé minden nap legalább három órán keresztül egyfolytában. Nincs az az élő, himnüséggel megáldott huszártiszt, ki itt

emellett a lány mellett ne lobbant volna fel igaz szerelemre, — ha csak ez egyetlen egyszer is! — de igazra, valóra, szent belsőségü, égő szerelemre. Hát hogy tudott volna Kázmér lelke megbirkózni ezzel a földöntulian tüneményes valamivel, ki még lányt „közelről“-életében — nem is látott, nem is beszélt lánnyal, pedig módjában is lett volna, meg aztán szép is volt a kispap is. Az a pápaszem állt talán néki még legjobban, az a komoly tekintet hipnotizált, büvölt, akárcsak egy szüzi voltának biztos tudatában lévő nagyon szép, büszke menyasszony pillantása.

Hogyne tűnt volna az fel szomszédnőjének: Almának, ki a legnagyobb örömmel az eszthétikát forgatta; tehát szaklány volt a tudományok eme részében. Őt azonban nem fogom leírni. Még vázlatosan sem, mert

Férfi öltöny-szövetek!

Nem szükséges idegenbe pénzünket küldeni, mert már elegenden meggyőződtek arról, hogy a férfi szöveteket 35%-kal olcsóbban beszerezhetjük Pécsett Leichner és Fleischer kizárólagos posztógyári raktárában, ahol legdusabb választékot találunk, honi, angol, brünni, és egyéb gyártmányu szövetekben. Maradékokat, mig a készlet tart, rendkívül olcsón számítunk.

Hirek a városházáról.

Városunk képviselőtestületének szombaton tartott rendkívüli közgyűléséről a következőket írhatjuk: *Balogh* József bíró elnöki megnyitóját az előjáróság részéről *Vargha* Sándor főjegyző, előadói javaslata szerint az állami elemi iskola építésére megszavazott 80.000 korona kölcsönösszegnek a „Pesti hazai első takarékpénztár egyesület”-től való felvétele és hogy az építési költség fedezésére való felvételig ezen összeg a „Szigetvári takarékpénztár”-ba helyeztessék el.

Névszerinti szavazással a képviselőtestület az előadói javaslatot egyhangulag elfogadta, s ez szerint elhatározták, hogy a nevezett összeget gyümölcsözés végett a szigetvári takarékpénztárba helyezik el, — honnét a szükséges részletekben csakis az előjáróság utalványára adható ki.

Következett az előjáróság előterjesztése az Igmándy-utca aszfalt építési költségeinek teljes kifizetésére való 10.000 korona kölcsön felvétele iránt. *Szabó* Sándor képviselő, a képviselőtestületnek egyik legagilisebb tagja, ki eltekintve mindentől, mindenkor a közönség érdekét tartja szem előtt szólalt fel a javaslat ellen. Alaposan megfontolt beszédében szóló irtozik attól, hogy a város újabb és újabb adóssággal terheltessék. Éppen azért az előadói javaslattal szemben indítványozza, hogy érdemleges intézkedés előtt kerestessék meg a „Magyar aszfalt részvény társaság” az iránt, — vajjon nem-e volna hajlandó követelésének kisebb részletekben való lefizetésre a szerződésben kikötött határidőt, 1914 év végéig jelenlegi 5%-os kamat fizetés mellett meghosszabbítani.

A képviselőtestület, (igen helyesen) belátta *Szabó* képviselő szavainak igazságát és az előadói javaslattal szemben az ő indítványa elfogadása mellett és az értelemben a „M. aszfalt r. t.” megkeresést rendeli.

Ezután az előjáróság jelenti, hogy a borítal és huszfogyasztási adókat 1905, 1906

... Csikorog a zává . . a vaskapu nyílik
A kis csapat felzúg: „Követünk a síríg!”
Mint a tenger: zúg a vad jamesár árja,
Zrinyi jelenését rivalgással várja.
Meggyszólal a vezér:

„Életed s halálad egy szavadban tartod.”
... Inkáb halok hogyszem gyáva rabság érjen!
Úgy is lett, úgy is lett: haldoklik a vérben.
... Sötétlik a határ . . az ég is alkonyúl, . .
Csak küzd a marok nép lelkesen, bátorul
Míg végre elvérzik háromszáz bajnoka,
Ki a zöld mezőbe, ki meg a habokba . .

Biboros az alkony . . bú reszket a tájon,
Lángokba porladoz a szigeti várrom.
Piros lett a mező zöldpázsitos völgye:
A szigeti rétnék vérharmat a gyöngye.
Almás patak medre vérhaboktól árad.
Bevette a török a szigeti várat!

A mikor ezt irtam: sirt bennem a lélek,
De szomorú ez a „históriás ének”!

Peti Sándor.

és 1907 évekre, — évi 18150 koronáért megváltotta. Jövahagyólag tudomásul véte.

Tárgyaltatott még a vallás és közoktatásügyi miniszternek azon leirata, hogy a polgári fiú iskolában az V-ik osztály megnyitását felelő hiányán ez évben nem engedélyezi.

Az előadói javaslat egyhangú elfogadása mellett kimondatik, hogy felír a képviselőtestület a vallás és közoktatási miniszterhez az V-ik osztálynak az 1904/5-ik tanévre leendő megnyitása iránt. *Indokok*: Sérlemes a vallás és közoktatásügyi miniszter azon intézkedése, hogy az V-ik osztályt felelő hiányában nem nyitattja meg, mert az állami polgári iskola felállítását nevezett miniszter 1904. évi 39415. sz. alatt kelt leiratával, minden megszorítás nélkül határozta el, sőt az általa készített és jövahagyot terv alapján az épület is oly mérvben és beosztással lett felépítve, miként abban egy teljes polgári iskola legyen elhelyezhető, amely ez idő szerint VI. osztályból áll. S miután Szigetvár n. község 104/1900 évi számú határozatában a polgári iskola elhelyezését ilyen módon vállalta magára s azt a vallás és közoktatási miniszter 1900 évi 61863 számú leiratában elis fogadta, mindezeknél fogva most midőn az V-ik osztály megnyitásának ideje elkövetkezett, a kétoldali szerződést képező ezen megállapodás ellenére annak megnyitását jogosan és a község sérelme nélkül megtagadni nem lehet. (Ügy van szerk.)

Még pár apróbb ügyek elintézésével ért véget a közgyűlés.

H I R E K.

— *Adomány.* *Vörösmarty* Mihály szigetvári látogatásának emlékére állítandó emléktábla költségeire 2 kor. érkezet lapunkhoz, melyet rendeltetési helyére juttatunk.

— *Anyakönyvi kinevezés.* A belügyminiszterium vezetésével megbízott m. kir. miniszterelnök Istváni nagyközségben *Kerkápolyi* Lajos községi jegyzőt, teljes hatáskörrel anyakönyvvezetővé nevezte ki.

— *Körjegyzőválasztás.* A teklafalui körjegyzői állásra a választás m. hó 29-én volt *Hegyessy* János főszolgabíró elnöklelte alatt 7 pályázó közül három nevszerint *Mácsövics* Lajos, *Héjas* Jenő és *Kossa* Tihamér jelölte a főszolgabíró, kik közül feikiáltással *Mácsövics* Lajos lön megválasztva.

— *Az izraelita templom avatási ünnepélye.* A szigetvári izraelita hitközség új templomát 1904. évi szeptember hó 4-én, délután 4 órakor avatja fel. A templomba való belépésre csakis a névre kiállított belépő-jegy jogosít. Az ünnepség sorrendje: 1. A thorák elhelyezése „Ma tuvó” éneklése mellett. 2. A rabbi nyitott frigszekerény előtt felszentelő imát mond. 3. Dávid XXX. zsoltára. Kántor és kar. 4. A frigszekerény kinyitása után körmenet a thorákkal. 5. Az örök-mécses felszentelése. 6. Szózat. 7. A rabbi felavató beszédet tart. 8. „Mincha” ima. 9. „Adan alom”. Kántor és kar. 10. Hymnus. Este 8 órakor a *Kaster*-féle helyiségben társas vacsora. A ünnepélyre való be-

menet a Ferencz-utczán át a főkapun történik, mely 3 $\frac{1}{2}$ órakor lesz kinyitva és az istentisztelet megkezdésekor lezárva.

— *Értesítés.* Miután a templom felavatási ünnepélyre szóló belépőjegyek körül visszaélések fordultak elő és így az ilyen alkalmakkor már biztonsági szempontból is megkívánandó rend fenntartható nem lenne, alulírott Előjáróság kénytelen volt teljesen új belépőjegyeket kibocsájtani. Ennélfogva az először, helyben szétküldött belépőjegyek érvényteleneknek nyilvánítottak és a templomba való belépésre csakis az utólag kibocsájtott a hitközség pecsétjével ellátott jegyek (hölgyek részére fehér, urak részére barna) jogosítanak. A szigetvári izr. hitközség Előjárósága.

— *Nemes szívű adakozó.* *Papp* Lajos helybeli (közigazgatási) járási írnok előléptetéséből kifoglyólag a héten megjelent a városházán s a szegények névjegyzékét kérte. Midőn ennek czélja felől *Vargha* Sándor főjegyző tudakozódott, — kijelentette, hogy Szigetvár községére szorult szegényei részére valláskülömbőség nélkül 200 koronát az előjáróság kezéhez letesz, mely ígéretet tett követte. Az előjáróság a kiosztást tegnap eszközölte. Valóban pártját ritkítja a fenti eset, miért is ez uton is elismerésünket fejezzük ki jótékonyágáért *Papp* Lajosnak, kit majd a szegények áldása kísér.

— *Helyreigazítás.* Lapunk múlt számába, téves tudósítás folytán került, hogy *Schuller* Ida k. a. tanítóúőben a polgári iskola új tanerőt nyer ez évre.

— *Betörés egy lakatos műhelybe.* Folyó hó 1-éő virradóra *Maurer* János helybeli lakatos műhelyébe eddig ismeretlen tettes oly módon hatolt be, hogy a műhely üveg ajtajából az ablakot kivéste. A tolvaj, mert bizonyára még nagy szüksége lesz rá, összeszedett 50-60 drb. különféle nyitó kulcsot és betörésekhez alkalmas szerszámokat. Ezután pedig a János utca felőli ablakon át távozott. A csendőrség és rendőrség érvényesen nyomozza a gazeumbert. Kívánatos is volna, hogy elfogassék mert a lopott szerszámokkal még könnyebben temérdek betöréses lopást követhet el.

— *Öngyilkos kereskedő-tanoncz.* Aug. 27-én virradóra Nagy-Atadon, a zsidó temető kapuja előtt föbe lötte magát *Wollák* Sándor 17 éves kereskedő-tanoncz, aki Ritter Bernát kereskedésében volt alkalmazva s ott kisebb lopást követett el, amiért elbocsájtották. Ez keserítette el annyira a fiut, hogy szegyenében öngyilkossá lett. Szigetvárott lakó édesanyját táviratilag értesítették a tragikus halálesetről.

— *Felmentve.* Még júliusban történt, hogy *Deutch* Fülöp pécsi házaló panasza folytán a P. Napló. 166-ik számában egy hír jelent meg, melyben *Kovács* István helybeli csendőrőrsvezető azzal vádoltatott, hogy nevezett házalót brutális módon elverte. Mi annak idején utána jártunk a dolognak s a hirt a maga valóságában közöltük úgy ahogy történt, — nem pedig mint a P. N. tévesen megírta. Mint tudjuk a vizsgálat ez ügyben megtörtént s az iratokat a részletes jelentéssel a székesfehérvári m. kir. csendőrkerületi parancsnoksághoz felterjesztették, ahol miután a panasz beigazolást nem nyert, felmentő ítéletet hoztak.

— **Vándor-könyvtár nálunk.** A Dunántúli közmívelődési egyesület igazgató választmányja, a héten értesítette az előljáróságot, hogy 500 korona értékű vándor könyvtár könyvanyagát annak elkészítése után, még ez évben a „Franklin-társulat“ fogja portómentesen ide szállítani. A könyvtárból Szigetvár megbízható lakóságának ingyen adatnak ki könyvek olvasásra.

— **Egysinü vasút Franciaországban.** Páris környékén jelenleg egy gyorsan közlekedő egysinü vasúttal kísérleteznek, amelyen kizárólag leveleket, újságokat és postacsomagot szállítanak. Elsősorban Páris — Marseille között terveznek egy vonalat, melyen a két végállomás között a küldeményeket 7—8 óra alatt lehetne szállítani. Ez az egysinü vasut, mint várják, az üzleti forgalomban, a virágok, korai főzelékek, korai gyümölcsök stb. bevitelében lényeges változást fog előidézni.

— **Nem vesznek fel izraelita tanulókat** a helybeli államosított elemi iskolába *Gulyás* Ferencz tanfelügyelő legújabb rendelete folytán. Ez a hír ilyenformán méltán felháborodást keltett zsidó polgártársaink körében. De mint értesültük a dolog úgy áll, hogy az iskola túlszűfoltása miatt csak ez évben nem vesznek fel izr. tanulókat, azért, mert helyben felekezeti iskola van. Különb mint tudjuk, ezidőszert még vidéki tanulókat sem vehetnek fel, mert sem helyiség, sem tanerő szaporítás ez évben nem történt. Mindazonáltal, ha a remélt túlszűfoltás nem áll be, akkor felveszik majd az izr. tanulókat is. Ugy is kell, hogy legyen!

— **Hatósági mézszárszékek felállítása.** A vidéki városok közönségének érdekét szíven viselő képviselő-testületek egymásután hoznak határozatokat, hogy a közönség kizárolásának melyeknek eddig korlátai nem voltak, véget vessenek. Így Győr és Szombathely városok képviselő testülete követésre méltó buzgalommal hatósági mézszárszékek felállítását határozta el, mivel nem nézhette hogy a bámulatosan olcsó árú leszállott jószág árak mellett a mézszárosok még mindig a régi árban nyuzhassák a közönséget. Talán nem ártana, ha egy ilyen mézszárszékek nálunk is próba tételnek, azért, hogy a makacsodó és a helyzetet uraló és monopolizáló Ledererek és Morgensternek szarvai letöretnének. Mert a mi sok, az sok!

— **Rejtélyes gyilkosság az erdőben.** Hajnal pirkadáskor egy lövés verte fel az erdő néma csendjét. Ezuttal azonban nem vad, hanem a vadak orzója lett az áldozat. Az eset ez. A m. hó 29-én *Bok* Ádám n. ladi (lókuepecz és vadorzó) egy lovat adott el az istvándi-i vásárban, melyen 80 koronát nyert. Előölti örömeiben *Horváth* nevű társával éj fél után 2 óráig mulatott a ladi korezmában. A mulatság után a vig czimborák vadászni mentek az ugynevezett tolvajvölgyi erdőbe. Reggel 4 óra tájban el is dördült a lövés és *Bok* Ádám holtan terült el egy fa tövében, fegyvere lábánál hevert. Ez esetről a reggeli órákban már értesült a szigetvári csendőrség és nyomban a helyszínére ment a vizsgálat. A nyomozó csendőrök legelőször is *Horváth* Istvánt vették őrizet alá, ki kihallgatásakor először minden felvilágosítást megtagadott, sőt azt is állította, hogy ő nem volt *Bok* kkal az erdőben. Később azonban azt vallotta, hogy látta a lövés után *Städler* István erdőért elmenekülni. Azonban ezen

állítás sem volt igaz, mert az erdőőr 4 tanuval igazolta, hogy az időben othon volt. Az eset felette gyanus. Minden jel arra mutat, hogy *Horváth* követte el a gyilkosságot. Az orvos és rendőri szemle vizsgálat azt állapította meg, hogy a lövés 35—40 lépésről történhetett. A boncolásnál 37 drb. 4-es seréket találtak a mellkasba és 7-et a bal karba, 3-szem pedig a szívbe furódott, mely a szerencsétlen véget ért vadorzónak rögtön halálát okozta. A vizsgálatot erélyesen folytatják a rejtélyes bűnygyben.

— **Az országos vásár kihelyezése.** A földmivelségi m. kir. minisztertől leirat érkezett a főszolgabírói hivatalhoz, melyben a miniszter a hozzá felterjesztett hivatalos jelentés alapján, közbiztonsági és közegészségi szempontokból, nó meg azért is, hogy az állatvásár túlszűfolt, ennél fogva annak benn a városban való tartását még csak két évig engedélyezi. Azontúl pedig 1906 évi szeptember hó elsejétől kezdve a városon kívül tartandók az országos vásárok. A vásár tulajdonosok pedig tartoznak korlátokkal ellátott alkalmas területekről gondoskodni.

— **„Agrária.“** Egy éve mulott, hogy az „Agrária“ zászlaját kibontva a hazai ipar szolgálatába szegődött. Rövid még az idő, de eredmények tekintetében már is szép multtal dicsekedhetik ez a vállalat. Több mint egy millió korona forgalmat ért el már az első év alatt és ezen tekintélyes összeg bizonyára eléggé igazolja azt, hogy a magyar földbirtokosság főleg a nagy uradalmak ezen vállalatnak működését melegen karolták fel és így a vállalat csakugyan szép jövőnek néz elébe. Most midőn az iparpártolás oly sok irányu mozgalmait látjuk a magyar ipar érdekében harcra kelni, valóban kitünő példát teremtett az „Agrária“ amidőn oly irányzattal lépett az egyéb magyar iparpártolók sorába, hogy nem csupán felébreszse figyelmét a nagy közönségnek a magyar gyártmányokra a vásárlásoknál, hanem az „Agrária“ egyáltalában mást, mint magyar gyártmányt nem is hoz forgalomba és ez minden dícséretet érdemlő választása a magyar iparpártolásnak, hogy csak kívánatos volna miszerint más szakmában is bevezetnék az iparpártolás ily módját. Az „Agrária“ ezen uttörése a magyar ipar érdekében annál is inkább méltánylandó, mert ez által a vállalat mintegy saját kezére tett nehezítő bilincseket tekintve, hogy működését oly időben folytatja amidőn különösen a gazdasági gépekben csak ugy hemzsegek a külföldi gyárak importált termékei, amelyek sajnos még mindig elég súlyos mértékben nehezednek a magyar termékekre a magyar iparra. Mindazonáltal fáradságot és áldozatot nem kimelve igyekezett a vállalat lépésről-lépésre tér hódítani magának, ez által az idegen gyártmányokat, ahol erre alkalom nyílt, kizsoritani, ami bár kezdetben sok nehézségbe ütközött de ernyedetlen és kiartó munka folytán mégis sikerült már egy év alatt elérni azt, hogy az „Agrária“ szót egész Magyarország is ismerik és mindenki tudja, hogy e név oly vállalat cége, mely céljaira való tekintettel méltán érdemli meg a hazai gazdaközönség és kereskedő világ osztatlan pártfogását, mert az első és egyedüli ily irányu vállalat az országban: az „Agrária“ már is a legnagyobb mérvben elosztatta azon téves hitet, hogy a külföldről importált gépek szerkezet és anyag tekintetében a hazaiakat felülmulják és bebizonyította, hogy ellenkezőleg a magyar ipar termékei jogosan állíthatók az idegenekkel egy sorba, mi által közelebb jutott azon kitűzött céljához és ma már könnyebben esik az eddig elfogult gazdakörökben is az idegen gyártmányokkal szemben a versenyt sikerrel felvenni és ezen sikerek által nem csupán a hazai ipar-

nak szerezte meg a tiszteletet és pártfogást, hanem hozzá járult ahhoz is, hogy az egész magyar ipar iránt, a kellő bizalmi megszilárdíttassék. Ez pedig oly munka, amely osztatlan tiszteletet érdemel mindenkitől. Mult hóban jelent meg az „Agrária“ első képes nagy árjegyzéke (ingyen kiadás) diszes kiállításban mely a gazdaságban szükséges összes gépeket és czikkeket magában foglalja. Ezen kiváló szakmunka gazdaságok részére nélkülözhetetlen tanácsadó, egyúttal a magyar gépipar előrehaladottságának hü tükre. Az „Agraria“ irodái: Budapest V. ker. Váci ut 2. szám.

Gondolatok.

Közlő: (= de —.)

Az alkalom Isten kísérelte.

Mi az áldozat? Önmegtágadás.

Az alkotmány nem a királyé, hanem a népé.

A legtöbb ember csak azokat látja meg, kik előtte vannak.

Jól válaszd meg barátaidat, mert ők képviselnek téged ellenségeid előtt.

A valódi becsületet arannyal sem lehet megfizetni.

A gazdag csak az emberek szemében az, mert Isten előtt lehet szegény.

Isten a gondolkodást az első embernek csak akkor adá, miután evett a tiltott fa gyümölcséből, mert ha előbb birta volna, bizonyára nem evett volna belőle.

*)A közönség köréből.

Felkérteünk a közetkező sorok közlésére.

Tek. Szerkesztő ur!

Becses lapja legutóbbi számában olvastam az állami elemi iskolához kinevezett gondnoksági tagok névsorát. És mebotránkozva tapasztaltam, hogy a helybeli földmives osztályból, mely számottérv része e város lakóságának, egyetlen egy sincs a tagok közt.

Pedig azt hiszem, hogy ahoz a felvett 80 ezer korona adóság törlesztéséhez mi is szép összeggel járunk hozzá és a mi gyermekeink közül is sokan járnak abba az iskolába, hát ne csodálkozzanak az urak azon, hogy mi is szeretnénk valamit tudni a felől, hogy mi is történik ott?

Ezek után szeretném, ha illetékes helyen belátnák a tévedést és e mellötzetést pótlólag ugy hoznák helyre, hogy a földmives osztályból is legalább két gondnoksági tagot neveznének ki, amit jogosan el is várunk.

Tisztelettel.

Egy Földmives.

*) E rovatban közérdekű felszólalásokat díjazunk, de a felelőség a beküldőt terheli.

KÖZGAZDASÁG.

□ **A lágymagu gyümölcsfajták szedése és eltartása.**

(Folytatás.)

Hogy mikor szedjük le a gyümölcsöt arra általánosságban alig lehet válaszolni. Téli gyümölcs (amely mint kereskedelmi czikk, elsősorban említendő.) eléggé későn alig szedhető le, 1—2 fokos der sem árt a legnagyobb részének. A tökéletesen érett gyümölcs nemcsak szebb, jobb, de tartósabb is.

A nyári gyümölcsöt (szeptember köze-

péig eltartható, általában korábban, az őszi gyümölcsöt (november közepéig eltartható), teljesen megérett állapotban kell leszedni.

Ha most már a gyümölcs kellő gondtal és jól megválasztott időben szedetett le, azon kérdés előtt állunk, miképp tartsuk azt el, hogy abból télen és tavasszal minél nagyobb hasznot huzzassunk.

A másodrendű gyümölcs nem eltartásra, hanem tömeg eladásra lévén szánva, annak leszedése nem igényel annyi gondot.

Az asztali gyümölcs, amelyet esetleg kellő beérés előtt voltunk kénytelenek leszedni, kiválogatván, oly léghuzammentes, sötét helyiségbe kell elraknunk, a melynek hőfoka állandó, alacsony (0-tól 3-ig sem száraz, sem nedves ne legyen).

Ezen feltételnek leginkább pincze helyiségek felelnek meg, bár e célra pinczeszerűleg épített kamarákat vagy földfeletti, erre a célra épített helyiségek is alkalmasok.

Mielőtt a helyiséget használatba vennők, a falakat újból ki kell meszelni s mindent, ami fából van szódaoldattal lemosni. Ennek megtörténte után a helyiség kénezendő.

Mindez azért szükséges, hogy a penészgomba csirái megsemmisíthessenek.

Néhány nappal a kénezés után a helyiség jól kiszellőztetendő s az utána gyümölcs abban elhelyezhető.

A míg a levegő melegebb, a szellőztetésnek állandóan éjjel kel történni, hidegebb időben pedig délben kell szellőztetni, míg erős fagy esetén a szellőztetés elmaradhat.

A helyiségnek állandóan sötétnek kell lenni.

Ha nedves, akkor friss oltott meszet, vagy Chlorcaliumot tartunk táblákon, ezek a nedvességet magukba szívják, míg ha száraz, amit a gyümölcs fonnyadásáról ismerünk fel, vízzel teli edények helyezendők el.

A gyümölcsöt nem szabad szalmára vagy szénára kitergetni, hanem a legalkalmasabbak erre a célra a gyalult léczekből készült rácsos álvány az ily rácsok között legcélszerűbb az, melyek az álvány oszlopai közül könnyen ki és be tolatók mert így lehet legtöbb gyümölcsöt elhelyezni.

A rácsokat 3—4 cm. széles léczekből 2—2 cm. távolságra egymástól szegezve magunk is elkészíthetjük.

A gyümölcsöt leszedés után törölni nem szabad, hanem azon módon, kell a rácsokra elhelyezni oly módon, hogy egymással ne érintkezzenek. Időközönként a gyümölcsöt át kell válogatni, mert a rothadt gyümölcs a penészgombát terjeszti s kárára van az ép gyümölcsnek.

Ha a gyümölcsválogatása vajmi kevés gondot fordítottunk, akkor bátran elmondhatjuk azt a régi közmondást: Egy rothadt alma százat is megront.

A szakszerű berendezkedés drága ugyan de nagyobb mennyiségnél kifizeti magát, mert a gyümölcs árak az évszakok halladásával oly mértékben emelkednek, hogy az ilyen berendezés melynek költségei egyszer merülnek fel, busásan kifizeti magát.

(Vége.)

Gyenis Lajos
műkertész.

Gabona-piacz.

Fuchs A. Fia gabona keresk. jelentése szerint. Árak a legújabb jelzés szerint 50 klg. ként értendőnek,

Szigetvár, 1904. szeptember 2-án.

Buza	uj	—	K.	9 50	10	—
Rozs	„	—	„	7 20	7	50
Árpa	„	—	„	6	—	7
Zab	„	—	„	6 20	6	40
Tengeri	„	—	„	7	—	50
Bükköny	ó	—	—	—	—	—
Bab	uj	—	„	11 50	—	—

Kiadja a szerkesztőség.

Ibolya palánta

Sötétkék **óriásvirágu** ültethető szeptember hónapban. Valamint korai virágoztatásra cserépbe, vagy ládikába, szoba ablakba helyezve februárba már gyönyörködtet bennünket.

50 drb. K. 3.—

25 „ „ 1.70

12 „ „ —.90

Kapható: Gyenis Lajos műkertésznél
SZIGETVÁROTT.

Háromszori bekenésre

megszabadul kellemetlen lábizadásától.

Egy korona beküldése ellenében (tiz levéljeggyel) bérmentve küldi

Riesz, Halas.

Ne vegyen senki hangszeret
míg

Reményi Mihály

műnangszerezés és kir. szabadalom-tulajdonos, a Magyar Királyi Zene-Akadémia szállítója, 315 ábrával ellátott legújabb képes árjegyzékét át nem olvasta, mely ingyen és bérmentve küldetik

Budapestről, Király-utca 44/II.

EGYFOGATU

**jukker kocsi keveset
használt, eladó:**

VERBŐCZY JÁNOSNÁL.
Szigetvárott.

Első legnagyobb magyar szabászati magántanulási tankönyv 850 oldal, 410 rajzzal, fűzve 6 korona köve 8 korona, férfi és női szabók részére. Fehérnemű szakkönyv egy korona. Minden tanítvány ingyen kap egy ily könyvet. Férfi és női divatlapok nálam kaphatók. Szabászatra tanítványokat el fogad.

MEHR SÁMUEL okl. műszabásztanító
Budapest VIII. Rökk-Szilárd-utca 14.

A „KÁVÉ KIRÁLY”-hoz

Aki nagyon jó zamatu s illatu kávé kedvel, az csakis „KIRÁLY-KÁVÉ” vegyen, mely a legkiválóbb fajok vegyítéséből áll s még eddig nem létezett módszer szerint van pörköltve. Hosszas kísérletezés után sikerült ezt elérnünk s így minden kávéismerő, ki egyszer megízleli, soha más kávé nem fog használni.

Ismeretes, hogy a kávé a legérzékenyebb czikk, melyből a finom zamatu s illat azonnal elillan, valamint minden izt s szagot elvesz, miért is ezen kiváló kávé lemezdobozokba csomagoljuk s szállítjuk bármely postaállomásra bérmentve, utánvétellel a következő árban:

1 kgrom doboz — — 4 kor. 80 fill.

2 „ „ — — 9 „ —

4 „ „ — — 17 „ 20

Ezen különleges pörkölt kávéon kívül ajánljuk a következő nyers fajokat, szinte bérmentve, utánvétellel bármely postaállomásra:

1 postacsomag 5 kgr. legfin. Cuba kor. 13. 50

1 „ „ „ „ „ Ceylon „ 12. —

1 „ „ „ „ „ Jamaica „ 11. —

BIRÓ ÉS TÁRSA

„Kávé király”-hoz

BUDAPEST, VI. ker., Teréz-körut 26.

A „KÁVÉ KIRÁLY”-hoz

Ujdonságok

az őszi idényre!

Óriási választék a legújabb selymek, bársonyok, flanellok, szövetek és pargetokban.

3568 sz. alatt törvényileg védve

Tükör posztó
egyedüli szintartó és vízmentes női costümes posztó.

Kizárólagos eladási jog.

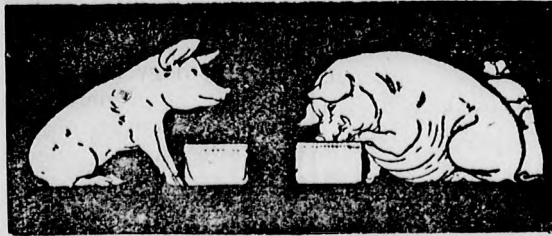
Deutsch Dávid fia

divatáruházában

Szigetvárott.

(Takarékpenztár épületben).

Gazdák figyelmébe!

Manhattan nélkül.

Manhattan porral.

Aki sertéseit gyorsabban akarja felhizlaltani, aki teheneitől és kecskéitől több és jobbminőségű tejeket akar, aki erős igavonó barmokat és tüzes lovakat akar, egyszóval aki jövedelmezőbb állattenyésztést akar, az használjon

MANHATTAN

táport. Használatának költsége igen csekély és dusan megtérül. 100 klg. 50 kor., 50 klg. 26 kor. Egy 5 kilós próbaküldeményt 5 kor.-ért küldünk postán bérmentve utánvétellel, hogy a legkisebb gazda is meggyőződhessen a Manhattan por bámulatos hatásáról.

Központi főraktár: Manhattan Electrophor vállalat Budapest, VIII., Aggteleki-utca 15/a.

Nyomatott Kozary Ede gyorsajtóján Szigetvárott